

شماره ۲۵۸۴۸

۱۳۹۴/۲/۱۹

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی کشور

به پیوست یک فقره «این‌نامه» بکارگیری مسئول ایمنی در کارگاهها» (به انضمام لوح فشرده) مصوب موضوع ماده ۸۵ قانون کار برای درج در آن روزنامه ارسال می‌گردد، دستور فرمایید پس از درج یک نوبت، نسبت به ارسال یک نسخه از روزنامه حاوی «این‌نامه» چاپ شده به دفتر روابط عمومی اقدام نمایید.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی - علی ربیعی

این‌نامه بکارگیری مسئول ایمنی در کارگاهها

هدف: این «این‌نامه» به منظور ارتقای سطح ایمنی در کارگاه‌های مشمول و نظام‌مند نمودن بکارگیری افراد شایسته و واجد صلاحیت در زمینه ایمنی و پیشگیری از حوادث ناشی از کار و برای صیانت از نیروی انسانی و منابع مادی کشور تدوین گردیده است.

دامنه شمول: این «این‌نامه» به استناد مواد ۸۵ و ۸۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران تدوین و برای تمامی کارگاه‌های مشمول این قانون لازم‌الاجراء می‌باشد. ماده ۱- کارفرما مکلف است به منظور اجرای «این‌نامه‌های ایمنی و حفاظت فنی مصوب شورای عالی حفاظت فنی، با توجه به شرایط و مخاطرات کارگاه و بر اساس شرح وظایف پیوست شماره (۱)، افرادی را که مطابق این «این‌نامه» تأیید صلاحیت شده‌اند را به عنوان مسئول / مسؤلان ایمنی بکارگیری نماید.

تبصره - تمامی افرادی که با یکی از عناوین: مسئول حفاظت فنی، افسر ایمنی، ناظر ایمنی، رابط ایمنی، همیار ایمنی، کارشناس ایمنی در کارگاه‌ها فعالیت می‌نمایند، مشمول این «این‌نامه» بوده و لازم است صلاحیت نامبردگان توسط اداره بازرسی کار بررسی و پس از اخذ تأییدیه، در کارگاه عهده‌دار وظایف محوله مندرج در این «این‌نامه» گردند.

ماده ۲- سیاست‌گذاری و تعیین اولویت جذب و نحوه حضور مسؤلان / مسؤلان ایمنی در کارگاه‌های مشمول، براساس وسعت کارگاه، تعداد کارگران شاغل، نوع فعالیت و مخاطرات موجود، به جز مواردی که در «این‌نامه‌ها» و مقررات قانونی مربوطه الزام گردیده، براساس ضوابطی خواهد بود که توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان کارگر و کارفرما در شورای عالی حفاظت فنی و اداره کل بازرسی کار تدوین و توسط مدیرکل بازرسی کار ابلاغ خواهد گردید.

ماده ۳- احراز و صدور تأییدیه صلاحیت برای مسؤل ایمنی، مطابق جدول پیوست شماره (۲) این «این‌نامه»، توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان (اداره بازرسی کار) انجام می‌شود.

تبصره ۱- تأییدیه صلاحیت مسؤل ایمنی با امضای رئیس بازرسی کار استان و برای مدت دو سال صادر خواهد شد.

تبصره ۲- تمدید مجدد صلاحیت مسؤل ایمنی، با بررسی مستندات ارائه شده مرتبط با شرح وظایف، طی دوره‌های آموزشی و بازرسی از محل کارگاه توسط بازرس کار محل انجام خواهد شد.

تبصره ۳- در صورت اعتراض متقاضی به عدم تأیید صلاحیت، نظر مدیرکل استان اعلام و در صورت اعتراض مجدد، موضوع توسط اداره کل بازرسی کار بررسی و اعلام نظر قطعی خواهد گردید.

تبصره ۴- بخشهای غیرحاکمیتی فرآیند تأیید صلاحیت، بنابر تشخیص اداره کل بازرسی کار و مطابق مقررات جاری کشور، قابل واگذاری به بخش غیردولتی خواهد بود.

ماده ۴- مسؤل / مسؤلان ایمنی موظف به گذراندن دوره‌های آموزش عمومی و بازآموزی تخصصی خواهند بود که توسط مرجع ذیصلاح موضوع «این‌نامه» آموزش ایمنی کارگران، کارفرمایان و کارآموزان و با هماهنگی اداره کل بازرسی کار تعیین و توسط مجریان آموزشی ذیصلاح برگزار می‌گردد.

تبصره ۱۵- افرادی که گواهینامه قبولی در آزمون‌های ادواری دوره عمومی ایمنی که توسط مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار برگزار می‌گردد را ارائه نمایند، از شرط ارائه گواهینامه دوره عمومی معاف می‌باشند.

تبصره ۲- هزینه‌های مربوط به دوره‌های آموزشی و بازآموزی مورد نیاز مسؤل / مسؤلان ایمنی شاغل در کارگاه، توسط کارفرمای مربوطه پرداخت خواهد گردید.

ماده ۵- کارفرما مکلف است ظرف مدت یک سال نسبت به تطبیق شرایط مسؤلان ایمنی کارگاه، که قبل از تصویب این «این‌نامه» مشغول بکار بوده‌اند، با مفاد «این‌نامه» اقدام نماید.

تبصره - افرادی که قبل از تصویب این «این‌نامه»، با عنوان مسؤل ایمنی در کارگاه مشغول بکار بوده‌اند، با ارائه گواهی سابقه، از شرط احراز رشته تحصیلی معاف می‌باشند.

ماده ۶- کارفرما مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا گزارش عملکرد مسؤل ایمنی بر اساس شرح وظایف پیوست شماره (۱) این «این‌نامه»، در پایان هر فصل به صورت مکتوب و یا از طریق سامانه الکترونیکی که به همین منظور طراحی خواهد شد، به واحد بازرسی اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل ارسال نماید.

تبصره - سامانه گزارش عملکرد ظرف مدت یکسال از تاریخ تصویب این «این‌نامه» توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طراحی و اجرا خواهد گردید.

ماده ۷- در خصوص افرادی که بدو در کارگاه شاغل می‌گردند، کارفرما مکلف است پس از اعلام تأیید صلاحیت مسؤل ایمنی، با نامبرندگان قرارداد کار منعقد و یک نسخه از آن را به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل ارسال و یا در سامانه‌ای که اعلام خواهد شد، ثبت نماید.

ماده ۸- کارفرما مکلف است در صورت قطع رابطه کاری با مسؤل ایمنی، مراتب را به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل (بازرسی کار) اعلام و بلافاصله نسبت به جایگزینی فرد واجد شرایط اقدام نماید بطوری که تحت هیچ شرایطی کارگاه بدون مسؤل ایمنی نباشد.

ماده ۹- مسؤلیت اجرای شرح وظایف مسؤل ایمنی که در این «این‌نامه» ذکر گردیده بعهده کارفرما بوده و بکارگیری شخص یا اشخاص مذکور رافع مسؤلیت‌های قانونی کارفرما در قبال وظایف محوله براساس قانون کار و سایر قوانین و مقررات دیگر نخواهد بود.

این «این‌نامه» مشتمل بر ۹ ماده و ۹ تبصره به استناد مواد ۸۵، ۸۶، ۹۱ و ۱۷۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱/۳۱ شورای عالی حفاظت فنی تدوین و در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱۶ به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسید.

پیوست شماره ۱- شرح وظایف مسؤل ایمنی

۱. همکاری و تشریک مساعی با بازرسان کار.
۲. شناسایی و مستند نمودن «این‌نامه‌ها» و دستورالعمل‌های ایمنی مرتبط با فعالیت کارگاه و پیگیری در خصوص انطباق کارگاه با قوانین مقررات مذکور.
۳. شناسایی خطر، ارزیابی ریسک و تهیه برنامه‌های پاسخگویی و کنترل خطرات موجود در کارگاه.
۴. پیگیری برنامه‌های مربوط به اقدامات اصلاحی و بهبود شرایط ایمنی در کارگاه و نظارت بر اجرای آنها.
۵. تدوین برنامه عملیاتی به منظور بازرسی مستمر از فرآیند انجام کار و شرایط کار کارگران کارگاه در خصوص ایمنی و مستند نمودن نتایج و اعلام به مدیریت و پیگیری تصمیمات مدیریتی.
۶. ثبت آمار حوادث ناشی از کار و گزارش آن به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل و همچنین تجزیه و تحلیل آنها به منظور جلوگیری از تکرار موارد مشابه.
۷. همکاری در زمینه نیازسنجی، آموزش و سنجش اثر بخشی آموزش‌های ایمنی کارگران کارگاه و همچنین انجام اقداماتی در زمینه فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی موضوعات مرتبط با ایمنی.
۸. نیازسنجی، نظارت بر خرید، آموزش، تحویل و استفاده از وسایل حفاظت فردی و همچنین بازدید و معاینه وسایل مذکور بجهت جایگزینی تجهیزات معیوب در کارگاه.
۹. نظارت بر نظم و ترتیب و آرایش مواد اولیه و محصولات و استقرار ماشین آلات و ابزار کار به نحو صحیح و ایمن و همچنین تشریک مساعی در تطبیق صحیح کار و کارگر در محیط کار و همچنین نظارت بر مدیریت تغییر در کارگاه.

۱۷. اخذ، مستند نمودن و بررسی گزارشات، شکایات و اعتراضات وارده در خصوص مسایل ایمنی و ارجاع موضوع به کمیته و افراد مسؤول در کارگاه برای تصمیم‌گیری
۱۸. انجام سایر وظایف محوله در حوزه ایمنی
- پیوست شماره ۲- شرایط صدور تأییدیه برای فعالیت مسؤول ایمنی
- الف. آرایه مدارک زیر:
۱. معرفی‌نامه از کارگاه متقاضی
۲. تکمیل فرم ثبت نام به همراه یک قطعه عکس ۳×۴، تصویر برابر اصل گواهی پایان تحصیلات مطابق رشته‌های جدول ذیل
۳. گواهی قبولی در دوره‌های آموزشی ذیل:
- دوره عمومی ایمنی یا گواهی قبولی در آزمون ادواری
- دوره شناسایی خطر و ارزیابی ریسک (Risk assessment)
- شرکت در جلسه توجیهی شرح وظایف
- دوره تخصصی ایمنی (برای تأیید صلاحیت مجدد)

۱۰. تهیه و تدوین دستورالعمل‌های ایمنی و حفاظت فنی برای تمامی دستگاهها و ابزارها و نظارت بر رعایت دستورالعمل‌های مذکور
۱۱. شناسایی اعمال ناایمن بجهت ایراد تذکرات و تشویق و ایجاد انگیزه مناسب برای اعمال و رفتار ایمن در کارگران و پیشنهادات لازم در این خصوص به کارفرما
۱۲. همکاری در تدوین رویه اجرایی آمادگی و مدیریت بحران و واکنش در شرایط اضطراری و همچنین برگزاری مانورهای آمادگی در شرایط اضطراری
۱۳. اعلام نظر در امور ایمنی پیمانکاران بکار گرفته شده در کارگاه و ایجاد همکاری لازم و مناسب با پیمانکاران در جهت رعایت قوانین و مقررات ایمنی توسط نامبردگان و آرایه گزارش به کارفرما
۱۴. شرکت در جلسات آموزشی و بازآموزی، همایش‌ها و جلسات مرتبط با موضوع ایمنی و بهداشت در کارگاه
۱۵. پیگیری در جهت اخذ گواهینامه‌های ایمنی لازم برای وسایل و تجهیزات مطابق با این‌نامه‌های مرتبط نظیر ارت، دیگ بخار و
۱۶. تهیه MSDS مواد شیمیایی مطابق فرمت‌های استاندارد و در دسترس قراردادن آن برای افراد در معرض

ب. تصویر قرارداد کار با کارفرما مطابق جدول ذیل:

ردیف	مقطع تحصیلی	آموزش‌های لازم		تجربه کاری مرتبط بر اساس لیست بومه	نحوه حضور بر حسب تعداد کارگران کارگاه (نفر)					ملاحظات
		دوره عمومی (اولیه)	تخصصی (بازآموزی)		کمتر از ۲۵	۲۵ - ۴۹	۵۰ - ۹۹	۱۰۰ - ۲۴۹	۲۵۰ - ۵۰۰	
۱	دیپلم ترجیحاً فنی	*	*	۲ سال	تمام وقت	-	-	-	-	-
۲	کاردان فنی	*	*	۱ سال	تمام وقت	-	-	-	-	-
۳	کاربان ایمنی و رشته‌های زیر مجموعه	-	*	-	تمام وقت/پاره وقت	تمام وقت/پاره وقت	تمام وقت	-	-	-
۴	کارشناس فنی - مهندسی و علوم پایه (فیزیک- شیمی)	*	*	۱ سال	تمام وقت/پاره وقت	تمام وقت/پاره وقت	تمام وقت	تمام وقت	-	-
۵	کارشناس ایمنی و بالاتر و رشته زیر مجموعه	-	*	-	تمام وقت/پاره وقت	تمام وقت/پاره وقت	تمام وقت/پاره وقت	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت